

HOLMESTRAND KOMMUNE SAKSUTREDNING

Behandlet av: Kultur-, oppvekst og omsorgskomiteen Bystyret	Møtedato: 26.05.2004 16.06.2004	Sak nummer: 027/04 069/04
--	--	--

Saksansvarlig: Rådmann
Saksbehandler: Dan-Ketil Olufsen
Arkivnr:
Objekt:
Arkivsak: 2004000859
Avgjøres av: Bystyret

HØRING - BRUKERBETALING SV PLEIE OG OMSORGSTJENESTER

Dokumentliste:

Høringsnotat "Brukerbetaling for pleie- og omsorgstjenester" og SNF rapport "Økonomiske konsekvenser av tjenestebasert egenbetaling". Dokumentene er utdelt til KOO medlemmene i møte 28.04.04.

Saksopplysninger:

Det vises til høringsbrev fra Sosialdepartementet datert 23.03.04. Høringsfrist er satt til 21.06.04

Regjeringen la i St.meld. nr. 45 (2002-2003) "Betre kvalitet i dei kommunale pleie- og omsorgstjenestene" til grunn at det var behov for å sende forslag til endring i dagens regler for brukerbetaling på høring før Stortinget blir forelagt saken.

Endringer i dagens ordninger vil ha konsekvenser for mange brukere, deres pårørende og alle norske kommuner. Departementet anser det som avgjørende å høre høringsinstansenes vurderinger før det konkluderes i et fremlegg for Stortinget.

Høringsnotatet diskuterer på den bakgrunn hvorvidt dagens finansierings- og brukerbetalingsordninger er tilpasset utviklingen i pleie- og omsorgstjenesten, og det beskrives ulike alternativer til dagens todelte system. Like betalingsordninger i og utenfor institusjon gir også behov for likere finansiering av disse deltjenestene. Dette er ønskelig både av hensyn til likebehandling av brukerne uavhengig av tjenestearena og av hensyn til en mest mulig effektiv ressursfordeling.

Holmestrand kommune har i sin høringsuttalelse lagt vekt på å endre betalingsordningene slik at det blir lik ordning for brukere i og utenfor institusjon. Videre er det viktig at staten utformer nivået for betalingssetser for å sikre lik betaling uavhengig av bosted. Det bør også innføres skjermingsordninger for brukere med lav inntekt. Det er meste hensiktsmessig å innføre en finansieringsordning som innebærer at beboere i institusjon har samme rettigheter som brukere utenfor institusjon i forhold til hjelpemidler, legemidler på blå resept og husbankens støtteordninger.

Høringsnotat kan innhentes fra <http://odin.dep.no/sos/> under linken til publikasjoner og videre til høringsnotater.

Høringsuttalelse.

Høringsuttalelsen fra Holmestrand kommune forankres blant annet i handlings plan for eldreomsorgen (St meld nr 50) hvor det i målsettingen fokuseres på at den enkelte skal ha trygghet for nødvendig pleie- og omsorgstjenester tilpasset den enkeltes behov og at det videre skal utvikles et mer helhetlig og fleksibelt tjenestetilbud, uavhengig av den enkeltes bosted, inntekt og ressurser.

Det er viktig at brukerbetaling for pleie og omsorgstjenester ikke må være til hinder for kvalitet på tjenestene i tråd med Velferdsmeldingen (St meld nr.35 1994-95) der det blant annet heter at: ”Pleie og omsorgstjenesten må i størst mulig grad ivareta brukernes grunnleggende behov, og dermed bidra til å gi den enkelte et best mulig liv. Alle kvalitets – sikringstiltak må være rettet inn mot at grunnleggende behov ivaretas på en tilfredstillende måte. Rutiner og systemer må etableres for å sikre at dette skjer” Det vises også til kvalitetsforskriften.

Holmestrand kommune har valgt å gi uttalelse i forhold til hovedproblemstillingene i høringsbrevet. Uttalelsen vil i de fleste tilfeller også gi svar på de enkelt spørsmål som reises i forbindelse med hovedproblemstillingene.

- I. *Bør dagens todelt system for brukerbetaling og finansiering i hovedtrekk videreføres, eller er det behov for større endringer.*

Det har skjedd en dreining fra institusjonsomsorg til pleie- og omsorgstjenester i eget hjem (privatbolig eller omsorgsbolig). Dette medfører at kommunene i enkelte tilfeller gir omfattende pleie og omsorgstjenester i omsorgsboliger og i private hjem. Av brukerne oppleves det urettferdig å måtte betale husleie, dagligvarer, medisiner og sykepleieartikler som en del av disse tjenestene, mens man på sykehjem ikke har den samme opplevelsen da brukerbetalingen trekkes direkte fra pensjonsutbetalingen. Bostøtte til husleie oppleves av enkelte eldre som å måtte motta sosial stønad noe som føles nedverdiggende Dette gjør at enkelte vegrer seg for å flytte i omsorgsbolig.

For kommunens pleie og omsorgstjeneste vil det være en fordel å forholde seg til et likt system for brukerbetaling og finansiering da det vil legge bedre til rette for å synliggjøre at brukerbetalingen er lik uansett om man mottar tjenester i private hjem, i omsorgsboliger eller i sykehjem. På dette grunnlaget bør det gjennomføres endringer av dagens betaling- og finansierings system. Brukerbetalingen bør også baseres på et enkelt og forståelig grunnlag for brukerne og for de som skal administrere betalingsordningen. I denne forbindelse er ”alminnelig inntekt etter skatt” et egnet inntektsbegrep som beregningsgrunnlag.

- II. *Vil et enhetlig system for brukerbetaling der betaling knyttes til bolig, daglige utgifter og egenandeler for de faktiske tjenester som ytes være mer hensiktsmessig enn dagens todelt system for brukerbetaling i og utenfor institusjon.*

Dagens ordning er at det ikke betales egenandeler for hjemmesykepleiere tjenester i private hjem og omsorgsboliger. Denne ordningen bør fortsette, alternativet er en gradvis overgang til å betale egenandeler for disse tjenestene inntil tak 2 i egenandels ordningen.

For kommunen vil det være mest hensiktsmessig å forholde seg til ett betalingssystem som knytter betaling til bolig, daglige utgifter og egenandeler for faktiske tjenester. Dette gir bedre oversikt over hva brukerbetalingen omfatter og bedre mulighet å skille mellom bolig og tjenesteyting. Likeledes er viktig å markere at det er det **enkelte individ** og **ikke boformen** som **utløser**

tjenester. En slik omlegging vil omfatte færrest brukere og vil være forutsetning for en lik betalingsordning for sykehjem, omsorgsboliger og tjenester i eget hjem.

Det er viktig å synliggjøre at brukerbetaling i sykehjem kan medføre noen problemstillinger. Ulike sykdomsfaser kan medføre at en benytter seg lite av enkelte tjenester, eksempelvis vil matutgifter variere. Det kan oppstå situasjoner hvor en opplever at det ikke er rimelighet mellom det en betaler og det en får av tjenester. Det kan være behov for økt administrativt tidsbruk for å håndtere slike situasjoner.

Å benytte brukerbetalings ordningen for sykehjem i omsorgsboliger vil medføre et fortsatt todelt system fordi sykehjemsbetaling ikke kan innføres ovenfor tjenestemottagere i private hjem. Et fortsatt todelt system vil være grunnlag for uklarheter som skissert under punkt I.

III. *Bør staten fastsette regler for nivået på brukerbetaling, og i tilfelle i hvilke grad, eller bør det være opp til den enkelte kommune å avgjøre.*

Staten bør være delaktig i å utforme nivået for brukerbetaling. Dette for å sikre en mer lik brukerbetaling uansett geografisk bosted og videre sikre at brukerne blir sittende igjen med en rimelig inntekt til eget bruk. Her vises det til den modellen som ble innført i Sverige i 2003, med et maksimumsbeløp for hva brukerne skal betale for tjenester samt en minimumsbeløp for hva den enkelte skal ha til disposisjon for dagliglivets utgifter. Ett alternativ kan være å utformes et system som hvor brukerbetalingen kan graderes etter inntekt opp mot et maksimumsbeløp Dette for å skjerme de med lavest inntekt.

IV. *Bør kommunens helhetlige finansieringsansvar for tilbudet til beboere i institusjon utvides til å omfatte en større gruppe brukere av pleie- og omsorgstjenester, f. eks beboere i omsorgsboliger.*

Dagens helhetlige finansierings ansvar i institusjon omfatter bla boutgifter, utgifter til legemidler og sykepleieartikler. Denne finansieringsformer er ikke å anbefale overført til brukere i omsorgsboliger med støtte fra husbanken. Dette betyr at kommunen må overta en rekke oppgaver som er statlig finansiert og administrert. Det er u hensiktsmessig at kommunen må bygge opp denne type kompetanse når den allerede er tilgjengelig og fungerer bra i statlige organer.

En slik finansiering vil skape et kommunalt utgifts skille mellom brukere i institusjon og omsorgsboliger og brukere i private hjem. Statene vil finansierer brukere i private hjem og dette kan medføre en høyere terskel for å benytte de kommunalt finansierte tjenestene.

V. *Bør beboere i institusjon ha de samme rettigheter som brukere utenfor institusjon i forhold til hjelpemidler fra folketrygden, legemidler på blå resept og husbankens støtteordninger.*

Tidligere i denne høringsuttalelsen har det vært lagt vekt på å endre dagens finansierings-ordning og å innføre en lik finansieringsordning for pleie og omsorgstjenester. Det vil være meste hensiktsmessig å innføre en finansieringsordning som innebærer at beboerne i institusjon har samme rettigheter som brukere utenfor institusjon i forhold til hjelpemidler, legemidler på blå resept og husbankens støtteordninger.

Det må være en målsetting å innføre en ordning som innebærer en lik finansiering av bostøtte, hjelpemidler, helsetjenester (legetjenester, legemidler og sykepleieartikler), uavhengig av hvor tjenesten ytes. Dette vil bidra til å skape helhetlige velferdsordninger som er enkel å forstå for brukerne og gi nøytralitet i forhold til hvordan kommunen organiserer pleie og omsorgstjenestene.

Innstilling:

1. Vedlagte høringsuttalelse oversendes sosialdepartementet innen høringsfristen 21.06.04.

26.05.2004 KULTUR-, OPPVEKST OG OMSORGSKOMITEENS BEHANDLING:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt

**KUL-027/04 KULTUR-, OPPVEKST OG OMSORGSKOMITEEN henstiller til
BYSTYRET å fatte følgende VEDTAK:**

1. Vedlagte høringsuttalelse oversendes sosialdepartementet innen høringsfristen 21.06.04.